GAZETA KRAKOWSKA

Nro 72.

Z KRAKOWA DNIA 8 WRZESNIA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 31 Sierpnia.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Maiąc sobie udzieloną przez Namiestnika do ogłoszenia odezwę Ministra Sekretarza Stanu obeymuiącą wolą Nayiaśnieyszego Pana, ażeby fundusze na wystawienie Bramy Tryumfalney zebrane przeznaczonemi były na użytek iaki powszechnemu dobru poświęcony, pośpiesza z podaniem iey do pism publicznych, iżby wyrazy tłumaczące nieograniczoną Monarchy łaskawośc, i czułą Jego o dobro swych poddanych troskliwosc, w nayodleglejszych mieyscach wdzięcznym i wiernym Wskrzesicielowi swemu Polakom wiadome, i późney potomności przekazane bydź mogły. — Dan w Warszawie d. 28 Sierpnia 1816 r.

W zastępstwie Ministra Prezyduiącego,
Minister Stanu
(podp.) *Jan Węgleński.*
Za zgodnośc:
(Podpis:) Augustyn *Kozski* S. I. K. S. W.
Minister Sekretarz Stanu.

Ma honor udzielić Namiestnikowi wolą Nayiaśnieyszego Pana, wypisaną iak następuie:

" Nayiaśnieyszy Cesarz i Król tkliwie przeiętym został oświadczonemi uczuciami wdzięczności i miłości wiernych swych poddanych Królestwa Polskiego, chcących iak opiewa rapport Namiestnika z daty (8) 20. Maia r. b. wystawić Bramę Tryumfalną przy rogatkach, któremi Nayiaśnieyszy Pan wiechał do Warszawy. Serce J. C. K. Mci umie oceniać ten nowy dowód przywiązania i chętnie onemuż prawdziwą przychylnością, odpowiada. Lecz rodzay ten pomnika nie stosuie się do zamiarow, które w całym ciągu życia powodowały krokami Nayiaśnieyszego Pana, a tem mniey też do uczuć, iakiemi J. Ces. Kr. Mość był przeniknionym wieżdzaiąc do stolicy Królestwa swego Polskiego. Opiece Wszechmocnego i słuszności sprawy, w którey obronie stanął, przypisuie Miłościwy Pan pomyślny skutek, iaki usiłowania Jego uwieńczył, a zawsze dalekim będąc od żądzy tryumfów i podboiów, nie iako zwycięzca, lecz iako oyciec wstąpił do nowych Państw swoich. Z upodobaniem uważa

Nayiaśnieyszy Pan, iż wtędy postępowanie Iego przyzwoicie ocenionym, a cel życzeń trafnie postrzeżonym został. Trafiało w samey rzeczy do serca Jego Cesar. Królewskiey Mci przedsięwzięcie założenia w każdem Woiewództwie przez nabycie małey własności gruntowey roczney nagrody dla rolnika, naybardziey sprawowaniem się swoiem i przemysłem celuiącego. Przywiedzenie do skutku tego przykładnego ustanowienia nader przyiemnem byłoby Nayiaśnieyszemu Panu, przypominaiąc one staraniom i szczególney baczności Władz właściwych. Nayiaśnieyszy Pan oświadcza Namiestnikowi swemu, że ieżeli fundusz przeznaczony na wystawienie Bramy Tryumfalney iuż zebranym został, życzeniemby na ten czas Jego Ces. Królewskiey Mci było, aby nowy uczynek dobroczynności lub szczodrobliwości oznaczył zamiary Nayiaśnieyszego Pana, ciągle do uszczęśliwienia swych ludów dążące. Ustanowienie na korzyść Inwalidów klassy wsparcia potrzebuiącey, postępków cywilizacyi lub też iaki bądź inny pomnik rzeczywistey lub powszechney użyteczności poświęcony, mogłyby iedynie przez Nayiaśnieyszego Pana zostać w hołdzie przyiętemi, gdyż dobro ludzkości będzie zawsze celem i nagrodą trudów iego; a daiąc kosztować poddanym swym wszelkiego, iakie mu okoliczności im ziednać szczęścia dozwalaią, pragnie Jego Ces. Kr. Mość uwiecznić panowania swego pamiątki — W Peterzburgu d. 29 Czerwca / 11 Lipca 1816 r.

(pod.) *Ignacy Sobolewski.*

Zgodno z oryginałem

Rad ca Sekr. Stanu, Jenerał Brygady

(Podpisano) *Kossecki.*

Za zgodność: Jan *Kruszyński*, Sekr.

Z Peterzburga d. 29 Lipca d. r.

Gazety tuteysze ogłosiły następuiący Jego Cesarkiey Mości dyplomatyczny Reskrypt do Szlachty Inflanckiey,

My z Bożey łaski,

ALEXANDER I.

CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,

&c. &c. &c.

Naszey Zacney Szlachcie Inflanckiey.

Ryzki Gubernator woienny, Jenerał-Adjutant Margrabia Pauluzzi doniósł Nam, iż przy zaleconem ustanowieniu Kommissyy Likwidacyynych w Guberniiach, które były teatrem woyny, wierna i ukochaną Nam Szlachta Inflancka, we wszystkich czynach swoich rządząca się duchem prawdziwey szlachetności, na zieździe swym postanowiła zrzec się wszelkiego wynagrodzenia ze skarbu, tak za dostarczoną za kwitami, iak i za wziętą przez rekwizycyi dla woyska żywność, a między sobą uczynić rozkład porównania. Tak chwalebny czyn Szlachty Inflanckiey, dowodzący dostatecznie miłości iey i przywiązania ku oyczyznie, zwraca na siebie wdzięczność Nąszę, na okazanie którey daiemy iey Nasz Cesarski List dla chowania w pamięci potomney równie nieograniczoney gorliwości Szlachty, iak i szczególney Naszey ku niey łaski.

Dan w Petersburgu dnia 13 Lipca 1816

Autentyk podpisany własną Jego Cesarskiey Mości ręką tak; *Alexander.*

Rzeczywisty Kamerher Piotr Xiążę Tiufiakin mianowany Marszałkiem dworu Jego Cesarskiey Mości, ze sprawowaniem razem dawnieyszych obowiązków Vicedyrektora teatralnych widowisk. — Translator Kollegium Państwa spraw zagranicznych Stanisław Hrabia Chołoniewski, mianowany Kamerjunkrem dworu Jego Cesarskiey

Mości.

Taurycki Gubernatorem Cywilnym mianowany teraźnieyszy Gubernator Wileński rzeczywisty Radzca Stanu Ławiński, a na iego mieysce Wileńskim Cywilnym Gubernatorem teraźnieyszy Gubernator Grodzieński rzeczywisty Radca Stanu Xiążę Drucki Lubecki; Grodzieńskim zaś Gubernatorem Cywilnym, były tamże Marszałek Guberski rzeczywisty Radca Stanu Stanisław Ursyn Niemcewicz.

Wileńskiego Vice-Gubernatora Radcę Kollegialnego Bobiatyńskiego rozkazano przyłączyć do Heroldy, a na iego mieyscu bydź Sowietnikowi Kurlandzkiego Rządu Guberskiego Hrabiemu Platerowi Zybergowi.

Dalszy ciąg urządzenia chłopów Estońskich.

O zapisach darownych. Darować, lub przez testament w darze zapisać, można tylko część czwartą maiatku. Darowizny i zapisy darowne ważne są, uczynione przy dwóch świadkach wiary godnych. Darowiznę może cofnąć sam daruiący, ale nie następcy; ieżeli daruiący nawzaiem otrzymał co w darze, cofaiąc dar własny powinien wrócić nawzaiem dar sobie uczyniony. Mogą bydź darowizny pod warunkami, których biorący ieśli niedopełnia, usuwa się od darowizny.

Księga II. Rozdział V. *O umowach.* §. 176—209. Chłopi Estońscy, iako udarowani prawami wolności obywatelskiey, maią tem samem wolność wchodzenia we wszelkie umowy, prawami w pożyciu towarzyskiem pozwolone, a w szczególności, wchodzić w służbę, brać i puszczać w dzierżawę, dawać i brać pełnomocnictwa, bydź poręcznikiem, kupować i przedawać, wydawać i brać obligi, zamieniać i dawać w zastaw, wchodzić w towarzystwa i kompanije, słowem, przyymować na siebie i wkładać na drugich wszelkie obowiązki, podług przepisów prawa. Jednakże, z bliższego względu na zatrudnienia ich stanu, prawo o umowach we dwóch zamyka się oddziałach: 1) o umowie służbowey; 2) o dzierżawie ziemi.

Chłop Estoński może przyymować służbę u kogo mu się podoba w obwodzie gminy, w którey iest zapisany, i powinien dopełniać przyiętych umową obowiązków; może też przyiąć służbę i za obwodem swey gminy, ale wtedy powinien mieć świadectwa parafiialnego Maklera. Słowna umowa powinna bydź uczyniona przy dwóch świadkach: w umowie obiętem bydź ma: 1) na iaki czas przyymuie służbę: 2) iaką ma wziąć zapłatę; ieżeli umawiaiący się nie z iedney są gminy, imiona ich zapisane bydź powinny do księgi tey parafii, w którey żvie przyymuiący sługę. Na żądanie na rok umówionego służącego, Pan powinien mu wydać pismo z wyrażeniem warunków służby i płacy umówioney. Ieżeli po roku, nic sobie strony przeciwnego umowie nie oświadcza, umowa bierze się za ważną na rok ieszcze: oświadczenie przeciwne maią sobie strony uczynić trzema miesiącami przed upłynieniem terminu. Sługa nie może odeyść od gospodarza przed terminem, chybaby gospodarz na to się zgadzał; ale i w tem zdarzeniu powinien bydź za wiedzą sądu. Sługę nieposłusznego, leniwie i nieumieiętnie robiącego, źle sprawuiącego się, umyślnie szkodę robiącego, ma prawo oddalić przed terminem, i zatrzymać płacę przypadaiącą za resztę

czasu do terminu, a w potrzebie może oddać do policyi dla odesłania do gminy, w którey iest zapisany, ieżeliby zaś gospodarz bez słuszney przyczyny odprawił sługę przed terminem, powinien mu oddać zasłużoną płacę, i nadto za półroku ieszcze zapłacić, dadź odzież i żywność, albo pieniędzmi zapłacić. Gospodarz może ukarać służącego od 1ey do 15tu pałek, a służącą od 1ey do 30 rózek: niepoprawiaiących się po dwukrotnem ukaraniu w iednym kwartale, odsyła do policyi; ale za nadużycie tego prawa, odpowiada przed sądem sam, ieżeliby iego pełnomocnik nie był w stanie nagrodzić niewinne cierpienie służącego, i nadto sąd skazuie gospodarza na zapłacenie winy od 1go do 50ciu rubli; w miarę powtarzanych nadużyć wina też rośnie. Następcy zmarłego moga ponowić umowę ze sługami, a ieżeliby ich odprawili przed terminem, maią oddać płacę za czas wysłużony, i nadto ieszcze płacę miesieczną. Służebnice mogą niedosłużyć roku, ieżeliby szły za mąż.

Umowa na dzierżawę ziemi ma bydź słowna lub na piśmie; słowna ma się zawierać w obliczu sądu, przy trzech swiadkach; słowną sąd zapisuie do protokółu; zawarta na piśmie podaie się do sądu; obie wtedy tylko staią się ważnemi, kiedy są przez sąd potwierdzone; na wypełnienie umów niepotwierdzonych sąd nie może przyymować skargi. Sąd nie może potwierdzić umowy, ieżeli nie są wymienione osoby zawieraiace, ilość i stan ziemi, terminy, obowiązki, i ewikcyia. Dzierżawca nie może od siebie wypuszczać ziemi w dzierżawę komu innemu, chybaby wyraźny ten był warunek w umowie. Policyia daie pomoc właścicielowi ziemi przeciw dzierżawcy stosowną do warunków umowy. Strony 9cią miesiącami przed terminem maią siebie zapewnić o przedłużeniu umowy, lub zerwaniu. Smierć dzierżawcy zrywa umowę, chybaby wyraźny był warunek, że przechodzi na następców. Właściciel ma prawo nie puścić ze swey ziemi dzierżawcy póty, dopóki nie spełni wszystkich przyiętych warunków, a niedotrzymuiacy ich i niedaiący za sobą porękl, traci imie gospodarza, i przechodzi do klassy parobków. Właściciel ziemi uważa się za pierwszego kredytora względem dzierżawcy ziemi.

(*Reszta potem.*)

Z Londynu d. 21 *Sierpnia.*

Xże Rejent zapadł od kilku dni na gorączkę, lecz od wczoravsza ma się lepiey. — Xże Klarencyi zwolna bardzo wychodzi z ostatniev swey choroby. — Xże Kambridgi uda się w krotce napowrot do Hanoweru. — Xże Kentu poiechał d. 19 b. m. do Bruxelli, gdzie naięto dla niego na 3 lata mieszkanie. — Xże Kumberlandvi przeieżdza się z swoia małżonką, która iest przy nadziei, po okolicach Londynu. — Xże Sussexu żvie samotnie i poświęca się kunsztom i umieiętnościom. — D. 16 b. m. Królowa obchodziła urodziny Xcia Jorku w Frogmore. — Xżna Karolina Koburgska nie pokazuie się ieszcze u Dworu. — Xżna Marya Glucestru okazuie się bardzo dobroczynną i litościwą. — Xże Rejent darował Xciu Wellingtonowi konia w prawianego do wyścigow wielkiey wartości.

Parlament odroczony iest do 4 Listopada.

W Szkocyi w miastach Montrose, Aberdeen, Perth, Iverness i Dunkeld dały się czuć d. 13 b. m. w nocy w iedney minucie dwa wstrząśnienia ziemi, które ie-

dnę sekundę trwały. Niezrzadziły iednak żadney szkody, tylko mieszkańców tak dalece przestraszyły, iż niektórzy z łożek na ulice powybiegali, a wiele kobiet omdlało. (W Anglii bardzo rzadkie są trzesięnia ziemi, ale gdyby to przypadkiem w d. 18 Lipca, na który dzień przepowiedziany był koniec świata, nastąpiło było, iakiż strach byłoby zrządziło!)

Sprawa Lorda Cochrane o ucieczkę z więzienia została w ostatnią sobotę roztrzygnioną. Uznany został winnym za uyście z więzienia; iednak sąd przysięgłych dodał do swoiego wyroku: "Winny! ale iesteśmy tego mniemania, iż Lord Cochrane dosyć iuż za swoie przestępstwo wycierpiał, przeto nie wahamy się polecić go łasce Królewskiey.„ Gdy Lord Chochrane usłyszał ten dodatek: "Lordowie! żądam sprawiedliwości, a nie łaski.„

Fabryki w Manszestrze i w wielu innych miastach zaczenaią znowu bydź czynnemi i zatrudniaią wiele robotników. Sądzą, iż rząd założył ie pieniądzmi. — Mieszkańcy Exeteru założyli z własnych składek rękodzielną garków, w którey ubostwo znayduie zarobek. Robotniy niechcą iednak za dawną zapłatę w farykach pracować, ponieważ wszystko drożało. — Trzech Ludditow czyli burzyieli machin skazano w Nottingham na szubinicę.

Gazeta Goniec, mowiąc o bezpieczeństwie papierów Angielskich przywodzi, iż zad Angielski płaci od 60 f. szt. kapitału f. szt. Amerykański od 40 f. szt. 3 f. szt. Francuzki od 60 fr. 5 fr. Rzad Angielski płaci zatem naymnieyszą prowizyą, a przecież każdy powierza mu pieniądze.

Taż gazeta zawiera list iednego officera sztabu z Plantation-House na wyspie S. Heleny pod d. 19 Maia, następuiący osnowy: — "Chociaż tu iuż pięć tygodni bawię, raz dopiero widziałem Bonapartego, tak dalece nienawidzi strzegących go władz. Nazaiutrz po przybyciu tu Gubernatora, poszedłem z Admirałem i kilku officerami do niego; lecz złożył się słabością i nie przyiął nas. Drugiego dnia poszedłszy do niego, chciał nas taką samą zbydź odpowiedzią; ale gdy mu się nie udało, oświadczył, iż nigdy nie przyymie Gubernatora razem z Admirałem, do którego ma wielką urazę. Przyiął nas, ale Admirał musiał się zostać. Rozmawiał pół godziny z Gubernatorem (P. Lowe, w włoskim ięzyku, potem obrocił się do officerów, którym czynił zwyczayne zapytania o ich oyczyznę. Jenerał adjutant, Podpułkownik Nead, rzekł do niego, iż miał szczęście bydź przed nim stawionym przez Jen. Bertranda na wyspie Elbie, lecz on na to nie zważał, i czynił dalsze pytania. Gdy skończył, przypomniał mu Bertrand Podpułk. Nead, na co rzekł, iż przypomina sobie, iż widział go w Portoferaio. Podpułk. Nead zapewnia, iż Bonaparte bardzo się od tego czasu zmienił: wygląda stary, wybladły i łysieie. Rzadko chodzi w mundurze, a w cywilnych sukniach w cale mu niepięknie. Naywięcey używa łowczey sukni zieloney, u którey na każdym guziku inny zwierz iest wyobrażony. (Lecz tu szczury tylko polować można.) Bardzo się żali przeciw Anglikom, iż go tu posłali, postępek z Miuratem w Kalabryi mieni bydź wzorem ich ludzkości. Orszak iego nazywa tę wyspę pustynią, mieyscem przeklętem, i t. d. Wyznać mu-

szę, iż i mnie się nie podoba, chociać dom Gubernatora (Plantation-House) w którym mieszkam, tak iest piękny, iż nie oszpeciłby nawet Anglii, i oprocz tego znayduią się po wyspie dosyć piękne wieyskie domki. Bażantów i kuropatew iest tu podostatkiem, i znayduią się nawet dzikie pawie. „ — Gubernator Lowe wydał rozkaz, aby officer trzymaiący straż przy Bonapartem, co 6 godzin we dnie i w nocy przekonywał się osobiście o obecności swoiego więźnia.

Z Kadyxu donoszą pod d. 23 Lipca, iż Algierscy korsarze na środziemnem morzu zabrali Angielski pocztowy statek Walsingham, który z Lizbony płynął. Pisma tuteysze wątpią iednak o prawdzie tego doniesienia. — Tunis, dla swoiego położenia, iest daleko trudnieyszem do attaku i zburzenia niżeli Algier.

Pisma Amerykańskie głoszą, że do pół milliiona Niemców osiadło w ziednoczonych Stanach, i że przybywaiący tam Francuzi nie zdaią się trudnić więcey polityką, ale oddaią się handlowi i rolnictwu. Powyższe pisma zapewniaią także, iż Republikanie południowey Ameryki wszędzie są zwycięzcami. Jenerał Victoria pobił woyska Królewskie pod Werakrux. i gdyby nie zdrada Porucznika Laskano, który broniąc mostu, dał się 8000 dolarów przekupić, dostałby się był w iego ręce bogaty transport. Inny transport zabrał Kapitan Paulo i zarąbał 200 zasłaniaiących go dragonów. Pułkownik Posos obległ Ortrada i Kordowa. Pułkownik Gomes pobił przy Puebla 1500 ludzi, a na drodze do Mexyku inne 1000 ludzi i opanował Tesmelucan. Marszałek Osorno zdobył miasto Apan. Jenerał Boliwar i Adm. Brown czynić maią coraz większe postępy. Pierwszy mieć ma do 5000 woyska i 10,000 karabinów rozdał pomiędzy rokoszanów wyspy S. Małgorzaty i innych okolic. Przy zabraniu dwóch brygów przez zachaczenie został raniony; ma mieć pod sobą 500 officerów i tyleż artylerzystów i czynił przygotowania do uderzenia na Cumana.

Z Paryża d. 21 *Sierpnia.*

W d. 25 b. m. będzie wzamku Tuilleries wielki obiad i koncert,

Królewicz Angielski Xże Kentu iadący do Bruxelli, iest tu oczekiwany.

Król poruszony litością nad poczynionemi szkodami przez zalew w departamencie Isery, kazał dać z swoiey szkatuły 50,000 fr. na wsparcie uszkodzonych. Wdowę po Poecie Millevoie, która w biednym zostaie stanie, zostawił J. K. Mość przy wysłużoney pensyi iey męża 1200 fr.

Biega tu teraz dokładna i autentyczna lista wygnanych z kraiu, którzy na śmierć Ludwika XVI głosili. Względem każdego znayduie się w tey liście wyrok wyższey władzy i stopień przestępstwa. W pierwszey klassie znayduie się 61 Króloboyców, a w drugiey 102; z ostatnich otrzymali niektórzy dla choroby pozwolenie pozostania się we Francyi aż do wyzdrowienia, a trzey iako to Tallien, Richard i Milhaud do nieograniczonego czasu.

P. Peltier w Londynie, wydawca pisma na początku rewolucyi pod tytułem *Actes des Apotres*, oświadcza z powodu podania się Hr. Baruel de Beauvert niedawno w Paryżu autorem 3 i 4 części tego pisma, iż on ani iednego wiersza do obu tych części nie napisał. P. Peltier wymienia oraz owczesnych swoich pomocników, któremi są: Hr. Langeron, Hr. Lauragois

(teraz Hr. Brancas)], Hr. Rivarol, P. Regnier, P. Menil Durand, Hr. Aubonne, P. Geay, P. Beville, P. Langlois, P. Artaud, X. Bintinie, P. Bergasse i Canon Surmenil.

Do Tulonu przybyły na statku z Smirny 3 Arabskie konie dla Xcia Angouleme.

Dziennik Sporów pod d. 17 b. m. donosi z okolicy Tours o następuiącem zdarzeniu: Zołnierz Bariol, dawniey karabinier, a teraz dragon w tamteyszym pułku, powracaiąc do swoiego mieszkania, zaczepiony był od uwodzących skrycie lud i żołnierzy temi słowy: "Teraz iesteś źle płatny. — Daleko regularniey niżeli dawniey. — Lecz długoż to będzie? długoż starczy pieniędzy? i masz nakoniec wiedzieć, że tamten w krótce powróci. — Nie wierzę temu, i bardzoby źle na tem wyszedł. — Nie radżebyś go widział i walczyłbyś za Ludwika XVIII? — Tak iest, aż do ostatniey krwi kropli. — Toby była z twey strony niewdzięczność. — Ktoż iesteś; że się tak żywo za tamtym uymuiesz; maszże iaki papier, pokaż mi go! — Na te słowa Bariola, uciekł zwodziciel. Bariol dał znać prezydentowi; wsiedli zaraz oba na konie, poiechali za zbrodniarzem, dognali i w więzieniu w Tours osadzili.

Zywego krokodyla przywieziono szczęśliwie z Guiany do Hawru, który będzie do Paryża przesłany.

W Londynie pokazywano niedawno iaie z napisem: "Napoleon powróci d. 18 Listopada 1816 do Europy,„ i udawano, że go z tym napisem kura w Bordeaux zniosła. Niezgrabne to oszustostwo kupami iednak lud ściągało. — Prefekt departamentu Ionny kazał dziesięcioletniego chłopca nazwiskiem Seweryn Goury wziąść do więzienia za buntownicze proroctwa.

Mówią znowu, iż Król d. 25 b. m. w dniu imienin swoich, ogłosił powszechne przebaczenie.

Podług pism naszych flota Lorda Exmouth oczekiwana iest w Genui, gdzie zabrać ma 2500 lądowego woyska.

Z Bruxelli d. 22 Sierpnia.

Oprocz warowney linii, która przeznaczoną iest do zasłonienia naszey oyczyzny od strony południowey między Mozą i morzem północnem, pociągniona zostanie druga podobnaż linia na obu brzegach Mozy między Mastrychtem i Namurem, która zamykać w sobie będzie warownie Huy i Leodyum. Xże Wellington objechał teraz wszystkie stanowiska na pierwszey linii, i poiechał przez Cambray do Paryża.

Osiadło tu także teraz kilku Angielskich Xięgarzy.

Z Włoch d. 14 Sierpnia.

Arcy Xże Rainer poiechał przez Klagenfufurt i Villach do Xiężny Parmeńskiey.

Angielska osada na iońskich wyspach około 10,00 ludzi wynosząca, użytą bydź ma do wyprawy Lorda Exmouth przeciw Barbaryyczykom.

Statek z Sessari przywiozł do Civitavecchia wiadomość, że Ameryańska eskadra krąży przed Algierem i żąda od Deja zadosyć uczynienia za zgwałcenie ostatniego traktatu. Dey posłał iednego z swoich bratunkow na okręt Komodora Amerykańskiego, który nie chciał go przyiąć; ale gdy powtornie przybył i obiecał dać zupełne zadosyć uczynienie, przypuścił go do siebie. Komodor żądał, aby wszystkim Chrześcianom, którzy zechcą opuścić Algier, wolne było udać się pod iego opiekę, na co Dey nie chciał zezwolić. Amerykańska eskadra spaliła 5 Algierskich

okrętów w tamteyszym porcie, i zdaie się, że wysadziła na ląd woyska, poczem Dey oddalił się z Algieru. (Przed pokazaniem się Amerykańskiey eskadry przed Algierem, przywieziono do Sessari 17 uwolnionych z Tunis Chrześcian.) — Dey Algierski niema w tey chwili ani 12,000 regularnego żołnierza; lecz w czasie woyny może ich mieć 30 do 40,000. Widoczna iednak rzecz, iż woysko tego gatunku nie maiące ani zapasow żywności, ani potrzeb woiennych, i żyiące iedynie z łupiestwa nie długo utrzymać się może, bo w krotce wyniszczy kray, w którym stoi.

Nie zdaie się, ażeby Porta uięła się za Barbaryyczykami, którzy nie raz dali iey przyczynę do nieukontentowania, i chciała się przez to wplątać w woynę z Europeyskiemi Mocarstwami.

Dyrekcya woienna w Neapolu wydała obwieszczenie, iż znaczna liczba prochu i saletry iest z magazynow Neapolitańskich do sprzedania za pomierną cenę tak dla wewnętrznego handlu, iako i zagranicę.

W porcie Neapolitańskim znayduie się teraz Amerykański liniiowy okręt i dwa pomnieysze. Na pierwszym znayduie się przeznaczony do Stambułu Amerykański poseł. Mowią, iż te okręty złączą się z działaiącą przeciw Barbaryyczykom eskadrą.

Xże Modeny dozwolił przez rok w prowadzać do swego kraiu zboże bez wszełkiey opłaty. Oprocz tego założony tam iest zakład zupy Rumfortskiey, którey w samem miesiącu Lipcu wydano 343,761 porcyy.

W Sycylii iest tego roku tak obfity urodzay zboża, iakiego od 24 lat nie pamiętaią.

Biskup Nikocyi przybył z Cypru do Ankony, udaiąc się do Rzymu. Kościoł na tey wyspie znayduie się w wielkim niedostatku. Oyciec S. chociaż skarb iego bardzo iest szczupły, nie przestaie iednak wspierać tych okolic.

Nieszczęśliwe miasto Noia w moc przyrzeczonego od Króla Neapolitańskiego wynagrodzenia za spalone przez przezorność z powodu morowey choroby rzeczy, żąda 600,000 dukatów Neapolitańskich. Liczba umarłych osób na tę chorobę wynosi 780.

Od brzegow Menu d. 26 Sierpnia.

Z Wiednia piszą o podroży N. Cesarza Austryackiego do Styryi, Czech i Galicyi. Gazeta zaś Noremberska zawiera co następuie: "Domysł, że N. Cesarz Austryacki wniydzie ieszcze w związek małżeński, nabiera coraz więcey podobieństwa. Głoszą nawet, że wybor iego padł iuż na Xiężniczkę z Domu Saskiego, to iest Xiężniczkę Teressę Karolinę Sasko-Meinungen, urodzoną d. 13 Sierpnia 1792, i że ieszcze tey iesieni zaślubienie nastąpi.„

Przy naprawianiu warowni w Wiedniu odkopano zwłoki Francuzkiego officera w mundurze, przy którym 100 Napoleondorów znaleziono. Domyślaią się, iż przy rozwalaniu tych warowni był przysypany i zapomniony.

Do Swiętego Przymierza przystąpiły niezawodnie Francya, Niderlandy, Szwecya i Daniia; o Bawaryi i Wirtembergu ieszcze nie wiadomo, a Szwaycarya zasięga w tey mierze zdania kantonow.

Stosownie do nowego rozporządzenia Elektora Heskiego woienne kollegium ma tylko na przyszłość podawać na officerow synow szlachty lub wyższych klass ludzi.